

Hanna-Kaisa Lassila

FM, folkloristiikka, Turun yliopisto

KYSEENALAINEN VOITTAJA

Julkinen nolaaminen, Covid-19 ja Herman Cain Award

Julkinen nolaaminen on ollut historian saatossa suosittu rangaistuskeino niin pienistä kuin suurista normirikkomuksista (ks. esim. Foucault 1977). Kirkon eteen pystytetty häpeäpaalu on internetin ja erityisesti sosiaalisen media myötä muuttunut digitaaliseksi häpeäpaaluksi (*digital pillory*) (Hess & Waller 2014), ja rikkomusten valvojiksi ja rangaistusten langettajiksi ovat päässeet auktoriteettien lisäksi myös niin kutsutut tavalliset ihmiset. Sosiaalisen median myötä kanssaihminen käytöksen arviointi, jota tässä kutsun vernakulaariksi valvonnaksi, sekä rikkomuksista rankaiseminen on nyt mahdollista lähes jokaiselle. Julkinen nolaaminen sosiaalisessa mediassa on yksi työväline tällaisen digitaalisen omankädenoikeuden (*digital vigilantism*) työkalupakissa. Jalkapuuhan sosiaalisessa mediassa saattaa päätyä videon tai kuvan muodossa esimerkiksi törttöilyään liikenteessä tai tuuletettuaan paljaita varpaitaan lentokoneessa. (Loveluck 2020.) Keväällä 2020 ilmaantunut Covid-19-pandemia¹ ei ole myöskään jättänyt ihmisiä hiljaiseksi, vaan sosiaalisessa mediassa on paljastettu muun muassa vaikuttajia, jotka ovat juhlineet koronasta tai koronarajoituksista huolimatta (ks. esim. Dodgson 2020), tai kritisoitu ihmisiä, jotka ovat rajoituksista huolimatta matkustaneet rantalomille (ks. esim. Compton 2020).

Sosiaalisen median keskustelualusta *Reddit* on vernakulaarin valvonnan etunäissä. *Reddit* on keskustelufoorumien ja kuvalaudan yhdistävä sivusto, jolla jaetaan muun muassa uutisia, meemejä, kuvia ja videoita ja muuta audiovisuaalista aineistoa sekä keskustellaan aiheesta kuin aiheesta. *Reddit*illä on sivuston mukaan päivittäin yli 50 miljoonaa käyttäjää (*Reddit*, Press). *Reddit*in suhteellisen löyhä säännöstö ja käytön anonyymiyys mahdollistavat monenlaisen sisällön. Se onkin tullut tunnetuksi myös äärimmäisen ikävästä, esimerkiksi rasistisesta tai naisvihamielisestä, sisällöstä.

Tässä näkökulmatekstissäni tarkastelen koronapandemian myötä erityisesti Yhdysvalloissa esiin noussutta vernakulaarin valvonnan ja julkisen nolaamisen muotoa: koronaan kuolleiden rokotevastaisten ja/tai koronapandemiaan kieltävästi suhtautuvien yksilöiden (*covid denialists*) julkista nolaamista *Reddit*in *Herman Cain Award* (HCA) -sivulla. HCA on imaginaarinen palkinto, jonka HCA-sivun käyttäjät myöntävät sellaisille koronaan menehtyneille henkilöille, jotka ovat omilla sosiaalisen median tileillään, usein etenkin Facebookissa, jakaneet rokote- ja maskivastaista sekä koronakielteistä sisältöä, kuten meemejä ja omia ja muiden kommentteja.

1 Käytän tästä lähtien Covid-19-viruksesta ja siihen liittyvästä pandemiasta termejä korona ja koronapandemia.

Kuvakaappaus HCA-sivuston etusivulta 7.8.2022.
Lähde: <https://www.reddit.com/r/HermanCainAward/>

HCA-sivun julkaisuissa pilkattu ja kauhisteltu koronakieltäjien poliittisesti latautunut ja aggressiivinen keskustelukulttuuri on päälleikävän vihamielinen ja väkivaltainen. Esimerkiksi meemikuvastossa koronaan vakavasti suhtautuneita poliitikkoja saatetaan kuvata kävelevän kohti heille tarkoitettuja hirttosilmukoita. HCA-sivun yhteisö vastaa koronakieltäjien aggressioon yhtä latautuneella mutta kuitenkin peitellymmällä versiolla. Julkisen nolaamisen väkivalta näkyy perinteisesti sen tuottamassa henkisessä, psyykkisessä ja sosiaalisessa vahingossa, mutta HCA-sivulla tätä vahinkoa ei useinkaan voi kohdentaa nolattuihin yksilöihin, sillä palkinnon myöntöhetkellä nämä ovat jo menehtyneitä. Sen sijaan yksittäisten palkittujen kautta koronakielteisten ihmisten ryhmä nolataan kollektiivisesti keräämällä nolatut yhden sivun alle.

HCA-sivun käyttäjien aggressiivisuus näkyy muun muassa vahingonilona, pilkana ja myötätunnon puutteena koronaan menehtyneitä tai sairastuneita kohtaan. Vaikka sosiaalinen media on tarjonnut mahdollisuuden yhä useammalle ihmiselle osallistua keskusteluun, vaikuttamisen vaikeus sosiaalisen median ”informaatio-tulvan” alla kasvattaa kuulluksi tuleminen ja vaikuttamisen tarvetta (Ingraham & Reeves 2016, 466). Polarisoituneissa tilanteissa tämä tarve luo tilaa aggression erilaisille ilmentymille. HCA on näistä yksi esimerkki.

Työn alla olevassa folkloristiikan väitöstutkimuksessani tarkastelen julkisen nolaamisen sukupuolittuneita käytäntöjä sosiaalisessa mediassa, minkä takia huomioni tarttuu herkästi julkisen nolaamisen eri ilmentymiin. HCA on julkiseen nolaamiseen kytketyssä aggressiivisuudessaan hyvin monitahoinen ja ilmaisee koronapandemian aiheuttamaa pelkoa ja ahdistusta. Tämä pelko ja ahdistus yhdistävät sekä heitä, jotka nolaavat, että heitä, jotka tulevat nolatuksi. Pyrin tässä näkökulmatekstissäni tuomaan lyhyesti esille HCA-sivun monisyisyyttä tarttumalla sivun julkaisuissa ja

kommenteista esiin nouseviin teemoihin, kuten toiseuttamiseen sekä myötätuntoon ja sen puutteeseen.

Herman Cain Award

Reddit on jakautunut erilaisiin keskustelualueisiin tai -yhteisöihin (*subreddit*), joita käyttäjät ovat itse muodostaneet eri aiheiden ympärille. Näitä keskustelualueita on useita tuhansia, ja HCA on niistä yksi esimerkki. Alueet ovat muodostuneet joko pienten spesifien aiheiden, kuten kissan varpaiden ihastelun (*r/jellybeantoes*), tai la-veiden aiheiden, kuten uutisten (*r/news*) tai elokuvien (*r/movies*), ympärille. Jokaisella keskustelualueella on omat sääntönsä, ja moderaattorit tulevat keskustelualueen oman yhteisön sisältä.

Redditin HCA-sivusto on nimetty Herman Cainin mukaan. Cain oli Yhdysvaltojen republikaanien entinen presidenttiehdokas, joka tuli koronapandemian myötä tunnetuksi maskivastaisuudestaan. Hän menehtyi koronaan heinäkuussa 2020 altistuttuaan virukselle mitä ilmeisimmin silloisen presidentti Trumpin kannatuskokouksessa. (Reuters 2020.) Muutamaa kuukautta myöhemmin, syyskuussa 2020, Reddit-sivustolle ilmestyi keskustelualue *Herman Cain Award – Awarded... posthumously* (HCA). Nyt sivulla on tätä kirjoittaessani, puolitoistavuotta myöhemmin, yli 500 000 tilaajaa.

HCA-sivulla käyttäjät tekevät palkinnonsaajasta julkaisun, joka monesti sisältää useita kuvakaappauksia palkittujen sosiaalisen median tileillään jakamasta rokote- ja koronakielteisestä sisällöstä. Julkaisuun liitetään myös kuvakaappaukset palkitun tai hänen läheistensä tekemistä sosiaalisen median julkaisuista, joista käy ilmi palkitun joutuminen sairaalaan – ja myöhemmin tämän menehtyminen. Yksinkertaistettuna julkaisut sisältävät siis ensin läjäpäin palkitun jakamaa rokote- ja koronakielteistä sisältöä ja lopulta tiedon palkitun kuolemasta.

Sivun käyttäjien jakamalta palkinnolta voi välttyä päätymällä ”vain” ehdokkaaksi, eli joutumalla koronan takia sairaalaan mutta säilymällä hengissä. HCA-sivulla on myös erityinen katumuspalkinto (*redemption award*), jonka saa, jos on ennen kuolemaansa katunut rokote- ja koronakielteisyystään. Sunnuntaisin sivulla irrotellaan julkaisemalla rokotevastaisuutta ja koronakielteisyyttä kritisoivia meemejä. HCA-sivun julkaisujen alla on usein kommentteja – suosituimmissa julkaisuissa useita satoja, ellei tuhansia – joissa kommentoidaan mahdollista palkinnonsaajaa ja palkinnon syitä. Yleisemmällä tasolla kommentoissa keskustellaan myös koronapandemiasta, esimerkiksi pandemiaan liittyvästä misinformaatiosta ja disinformaatiosta.

Myötätuntoa ja typeryyttä

HCA-sivun julkaisuja lukiessa lukija uppoaa ensin rokotevastaiseen ja koronakielteiseen misinformaation suohon. Näissä julkaisuissa pandemia ja politiikka kulkevat yhdessä aina ihmeellisemmästä ja vihamielisemmästä meemistä toiseen. Rullatessa sivua alaspäin julkaisun kommentteihin lukija päätyy suosta seuraavaan, keskelle kommentoijien pohdintaa siitä, kuka ansaitsee kuolla mistäkin syystä. Kommentteissa myös otetaan kantaa siihen, kuinka paljon (jos ollenkaan) myötätuntoa HCA-palkinnonsaajien kuoleman pitäisi herättää.

Whitney Phillips ja Ryan Milner (2017) puhuvat ambivalentista internetistä, jolla he tarkoittavat internetille ominaista ”molempien puolien” yhtäaikaisuutta, missä samaa työkalua voidaan käyttää sekä asioiden puolesta että niitä vastaan. Internetissä myös julkinen nolaaminen toimii kritiikkinä ja/tai viihteenä asiassa kuin asiassa, ja

koronapandemian myötä tästä on ilmestynyt osuvia esimerkkejä. Sosiaalisessa mediassa julkaistulla julkisella paikalla otetulla maskittomalla selfiellä voidaan yhtäältä naureskella maskeja tunnollisesti käyttäville. Toisaalta samainen maskiton selfie voi kiertää sosiaalisessa mediassa esimerkkinä naurettavaksi koetusta maskivastustajasta. Myös HCA-sivun julkaisuista rakentuu nolaamisen kehä. Ensin HCA-palkinnolla palkittu yksilö pottuilee sosiaalisen median tileillään typerinä pitämilleen koronatieteeseen ja -politiikkaan langenneille ihmisille. Pottuilusta toimivat esimerkkeinä julkaisuista napatut kuvakaappaukset. Sitten sama henkilö nolataan HCA-sivulla ”typeryydestä” johtuneen ennaikaisen kuolemansa takia.

HCA-sivun säännöissä kielletään vahingoniloinen kommentointi ja julkaisujen otsikointi, eikä palkinnon myöntämistä saa toivoa tai juhlia. Säännöissä palkittuihin viitataan typeryksinä (*schlub*), joiden ”ainoa rikos oli muuttaa misinformaation kaikukammioon” eli Facebookiin. Vahingonilon kieltäminen ei suinkaan tarkoita sitä, etteikö koko HCA-sivu julkaisuineen ja kommentteineen huokuisi nimenomaan vahingoniloa. Koko sivu tuntuu huutavan yhteen ääneen: ”I told you so!”

Vahingonilon lisäksi – tai sen myötä – HCA-sivun julkaisujen kommentteissa loistaa myötätunnon puute. Palkitun sairastuttua hänen sosiaalisen median julkaisuistaan voi joskus lukea kiduttavasta sairaudesta ja kuolemasta, jota saatetaan HCA-sivun kommentteissa kauhistella. Myötätuntoa osoitetaan usein kuitenkin vain menehtyneen läheisiä, kuten vanhempansa menettänyttä lasta, eikä menehtynyttä itseään kohtaan. Vaikka sivulla ei ehkä suoraan toivota tietyn ihmisryhmän kuolemaa, kommentteja sivusta seuraavalle tulee sellainen vaikutelma, ettei palkittujen kuolemasta olla suinkaan pahoillaan. HCA-sivulla rokotevastaiset ja koronaan kielteisesti suhtautuvat koetaan monella tapaa vääränlaisiksi, ja ”pitää vain odottaa”, niin heistä päästään eroon.

Käyttäjäkunnaltaan pitkälti yhdysvaltalainen Reddit on pohjimmiltaan hyvin poliittinen sivusto, jonka käyttäjät ovat jakautuneet Yhdysvaltojen poliittisten jakolinjojen mukaan (ks. esim. Waller & Anderson 2021). Tämä on selkeästi nähtävissä HCA-sivun julkaisuissa ja kommentteissa. Useat palkinnon saajat ja ehdokkaat ovat sosiaalisen median julkaisuidensa perusteella luettavissa konservatiiveiksi. Palkinnonsaajissa on äänestystavoiltaan republikaaneja, Trumpin kannattajia, vahvasti kristittyjä ja kaikkea sitä, mitä nimenomaan HCA-sivun käyttäjät avoimesti halveksuvat. Koronapandemiaan kielteisesti suhtautuvia on Yhdysvalloissa suhteellisen paljon nimenomaan konservatiivisten puolella (ks. esim. Gonzalez et al. 2021), eikä heidän yliedustuksensa palkituissa ole täten kovin yllättävää. Sivulla näkyy kuitenkin se, ettei rokotevastaisuus tai koronakielteisyys ole ainoa asia mistä palkinnon saaneita nolataan, vaan nolous liitetään myös HCA-sivulla karsastettuihin arvoihin.

HCA-palkittujen henkilöiden sosiaalisen median tileiltä kuvakaappauksina poimitut rokotevastaiset ja koronakielteiset meemit ja kirjoitukset ruoditaan sivun kommentteissa tarkkaan. Kommentteissa nostetaan esiin julkaisuissa usein toistuvia piirteitä. Näitä ovat muun muassa palkitun tai ehdokkaan sairastumisensa jälkeen sosiaalisessa mediassa julkaisemat rukouspyynnöt, monenlaiset tee-se-itse-parannuskeinot sekä erilaiset toistuvat salaliittoteoriat, kuten se, että sairaaloissa tapettaisiin koronaan sairastuneita. HCA-sivun julkaisu on sääntöjen mukaisesti anonymisoitu niin, etteivät ehdokkaiden ja palkittujen nimet tai sosiaalisen median profiilikuvat ole näkyvissä. Anonymisointi ei kuitenkaan ole kovin tehokasta, sillä julkaisuissa esiintyy usein palkinnonsaajaan viittaavaa kuvamateriaalia. Tästä kuvamateriaalista etsitään HCA-sivulla julkaisujen kommentteissa ei-toivotuksi katsottuja piirteitä, liittyivät ne sitten esimerkiksi konservatiivisiksi luettuihin tai Redditin sisäisessä kulttuurissa tavallisesti pilkattuihin ulkonäöllisiin piirteisiin, kuten vaatetukseen tai vaikka parran muotoon.

HCA-sivun keskusteluja voisi kuvailla toiseuttavaksi verkkokeskusteluksi, jossa keskustelijoita jaetaan hienovaraisten merkkien perusteella meihin ja toisiin (Vaahensalo 2021). Yhteiskunnassa ihmiset jaetaan usein paremmiksi ja huonommiksi toiseuttamalla heitä esimerkiksi kulttuurisen taustan, sukupuolen tai vaikka kielen perusteella (Dervin 2015). HCA-sivulla jako liittyy kuitenkin vahvasti koronapandemiaan suhtautumiseen ja tämän esiin tuomiin arvoihin. HCA-sivulla tulkitaan palkinnonsaajan ennenaikaisen kuoleman johtuvan siis jostain muustakin kuin koronasta, kuten esimerkiksi uskosta salaliittoteorioihin, uskonnollisuudesta tai poliittisesta kannasta. Julkaisujen kommentteissa palkittuja kutsutaan muun muassa ”tyhmiksi”, ”vihamielisiksi”, ”itsekkäiksi”, ”järjettömiksi” ja ”hulluiksi” ja kommentoidaan, kuinka heitä ”ei voi (koskaan) ymmärtää”. Palkitsijat jaetaan suoraan fiksuihin ja palkitut ja ehdokkaat idiooteiksi – vieraiksi, pelottaviksi ja typeriksi.

Koronapandemian kaltaisessa vieraassa ja pelottavassa tilanteessa yksittäisellä ihmisellä ei ole kovinkaan monia mahdollisuuksia vaikuttaa muihin kuin omiin valintoihinsa. Julkinen nolaaminen sosiaalisessa mediassa voi olla yksi keino käsitellä avuttomuutta tai kyvyttömyyttä vaikuttaa pelottavaan tai epävarmaan tilanteeseen. Tällaiset tilanteet voivat olla yhteiskunnallisia tai poliittisia, tai tässä tapauksessa pandemian aikaansaamia. Nolaamalla sääntöjä rikkovia yksilöitä voi tuntea voimattomuuden sijaan voimaantumista, ja koska julkinen nolaaminen voi myös johtaa siihen, että nolattu menettää esimerkiksi työpaikkansa tai maineensa, ihminen voi kokea pystyvänsä julkisella nolaamisella oikeasti vaikuttamaan asioihin. (Ingraham & Reeves 2016.)

HCA:n tapauksessa yhdistyy sekä poliittisen tilanteen että pandemian aiheuttama ahdistus ja pelot. HCA-sivun julkaisujen kommentteissa saatetaan pohtia esimerkiksi sitä, kuinka monta ihmistä palkittu tai ehdokas on itse koronaa levittämällä tappanut, tai sitä, kuinka paljon sairaalavuoteita he vievät. Ei ole myöskään tavatonta kohdata kommentteissa kertomuksia, joissa kommentoija avautuu esimerkiksi rokotevastaisen läheisen aiheuttamasta huolesta. Eettisestä kyseenalaisuudestaan huolimatta sivu voi tarjota tilan avuttomaksi itsensä kokevien hätähuudolle pelottavalta tuntuvasa maailmantilanteessa. Samalla sivu on vertaistukea, joka vapauttaa purkamaan negatiivisimmatkin ajatuksensa heistä, jotka HCA:n yhteisön arjessa aiheuttavat pelkoa, ahdistusta tai tyrmistystä.

Lopuksi: Palkitut valvonnan alla

Koronapandemian myötä kanssaihmissen toisiinsa kohdistama valvonta on saanut uusia muotoja ja kohteita, sillä pandemian myötä toisten rikkomukset voivat tuntua suoraan verrannollisilta toisten tekemiin uhrauksiin (Trottier et al. 2021, 110). Vieruskaverin maskinkäyttö julkisessa liikennevälineessä tai naapurin juhlien vierasmäärä ovat tulleet tutuiksi vernakulaarin valvonnan kohteiksi. Sääntöjen noudattaminen koetaan ”epäitsekkäänä uhrauksena suuremman yhteisön suojelemiseksi” ja sääntöjen noudattamatta jättäminen tämän vastakohtana (Capurro et al. 2022, 5). Koronapandemian käsittelyä kanadalaisessa lehdistössä tutkinut Gabriela Capurro kumppaneineen (2022) puhuvat yleisesti annetusta kuvasta yhteisestä ponnistuksesta, jolla estetään koronaviruksen leviäminen, sekä moraalisesta paniikista, jonka tästä yhteisestä ponnistuksesta kieltäytyneet ovat aiheuttaneet. On jokaisen yksittäisen henkilön velvollisuus noudattaa sääntöjä, ja sääntöjen rikkominen on pois yhteisestä hyvästä. Myös lehdistössä sääntöjä rikkovia kutsutaan tyhmiksi, itsekkäiksi tai vastuuttomiksi (*covididiot*) ja uhaksi heille, jotka sääntöjä noudattavat. (Capurro et al. 2022.)

HCA tuntuu kuitenkin makaaberiuudessaan poikkeavalta, eikä se olekaan jäänyt huomaamatta yhdysvaltalaiselta medialta. Sivua on kuvailtu muun muassa ”masentavaksi merkiksi ajastamme” (Barth 2021). Kun HCA:n käyttäjiä on haastateltu (Asarch 2021) tai kun HCA-sivulla kommentoidaan perinteisen median sivusta tekemiä julkaisuja, käyttäjät korostavat sivun vaikuttamiseen tähtäävää puolta. Keskiössä ei heidän mukaansa ole niinkään vahingoniljon jakaminen tai nolaaminen, vaan käyttäjät kokevat tuovansa sivulla esiin nimenomaan koronapandemiaan liittyvää rokotevastaisuutta ja koronakielteisyyttä sekä niiden seurauksia. Sivulla esiintyy tasaisin väliajoin myös julkaisuja, joiden julkaisija kertoo käyneensä ottamassa koronarokotteen juuri HCA:n takia – sivu on siis näin pyörtänyt rokotevastaisen mielipiteen. Tällekin on toki oma palkintonsa: IPA, ”immunized to prevent award”.

HCA on esimerkki sosiaaliselle medialle tyypillisestä ryhmytyimisestä, jossa ryhmän jäsenille asetettuja kriteereitä puolustetaan ankarasti toiseuttamalla sellaiset ihmiset, jotka eivät täytä näitä kriteereitä. Vernakulaarin valvonnan ja julkisen nolaamisen kautta pidetään yllä kunkin ryhmän asettamia normeja, jotka HCA-sivulla liittyvät etenkin koronapandemiaan ja sen poliittisiin piirteisiin Yhdysvalloissa. HCA-sivulla makaaberiksi äityneellä julkisella nolaamisella kuvakaappauksia hyödyntävät käyttäjät jakavat itsensä järkeviksi ja palkitut järjettömiksi pyrkiäkseen jäsentämään hallitsemattomalta tuntuva maailmaa. Ei vain koronapandemia, vaan myös esimerkiksi poliittisten jakolinjojen voimistuminen, on tuottanut vihamielistä keskustelua, jolta on vaikea välttyä. HCA-sivun pieni siivu sosiaalista mediaa on kuitenkin aggressiivisessa toiseuttamisessaan pysäyttävä.

Lähteet

- Asarch, Steven (2021) On Reddit, Users Are Mocking Unvaccinated People Who've Died of COVID-19. An Ethicist Says It's 'cruel' but 'Not Surprising.' *Insider*. Saatavilla: <https://www.insider.com/herman-cain-award-reddit-mocks-unvaccinated-people-die-covid-19-2021-9> (linkki tarkistettu 28.3.2022).
- Barth, Diane (2021) Opinion | The Bleak Psychology behind Reddit's Viral 'award' Celebrating Covid Deaths. *NBC News*. Saatavilla: <https://www.nbcnews.com/think/opinion/reddit-s-herman-cain-covid-award-depressing-sign-our-times-ncna1280616> (linkki tarkistettu 28.3.2022).
- Capurro, Gabriela; Cynthia G. Jardine; Jordan Tustin & Michelle Driedger (2022) Moral Panic about 'Covidiot' in Canadian Newspaper Coverage of COVID-19. *PLOS ONE* 17:1.
- Compton, Natalie (2020) Traveling Was Once Social Currency. Now It Might Get You Shamed. *Washington Post*. Saatavilla: <https://www.washingtonpost.com/travel/2020/09/01/pandemic-travel-shaming/> (linkki tarkistettu 30.3.2022).
- Dervin, Fred (2015) Discourses of Othering. Teoksessa Tracy, Karen, Cornelia Ilie & Sandel Todd (toim.) *The International Encyclopedia of Language and Social Interaction*. Lontoo: John Wiley & Sons.
- Dodgson, Lindsay (2020) Why Some Influencers Can't Stop Partying during the Pandemic, Even after Condemnation and Backlash. *Insider*. Saatavilla: <https://www.insider.com/why-some-influencers-cant-stop-pandemic-partying-even-after-backlash-2020-12> (linkki tarkistettu 30.3.2022).
- Foucault, Michel (1977) *Discipline and Punish: The Birth of the Prison*. Lontoo: Penguin Books.
- Gonzalez, Kelsey E.; Rina James; Eric T. Bjorklund & Terrence D. Hill (2021) Conservatism and Infrequent Mask Usage: A Study of US Counties during the Novel Coronavirus (COVID-19) Pandemic. *Social Science Quarterly* 102:5, 2368–82.
- Hess, Kristy & Lisa Waller (2014) The Digital Pillory: Media Shaming of 'Ordinary' People for Minor Crimes. *Continuum* 28:1, 101–11.
- Ingraham, Chris & Joshua Reeves (2016) New Media, New Panics. *Critical Studies in Media Communication* 33:5, 455–67.
- Loveluck, Benjamin (2020) The Many Shades of Digital Vigilantism. A Typology of Online Self-Justice. *Global Crime* 21:3–4, 213–41.

Phillips, Whitney & Ryan M. Milner (2017) *The Ambivalent Internet: Mischief, Oddity, and Antagonism Online*. Cambridge, UK; Malden, MA: Polity.

Reddit, Press. Saatavilla: <https://www.redditinc.com/press> (linkki tarkistettu 29.3.2022).

Reddit, Herman Cain Award. Saatavilla: <https://www.reddit.com/r/HermanCainAward/> (linkki tarkistettu 31.3.2022).

Reuters (2020) Herman Cain, Ex-Presidential Candidate Who Refused to Wear Mask, Dies after COVID-19 Diagnosis. *Reuters*. Saatavilla: <https://www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-usa-cain-idUSKCN24V2OD> (linkki tarkistettu 29.3.2022).

Trottier, Daniel; Qian Huang & Rashid Gabdulhakov (2021) Covidiot as Global Acceleration of Local Surveillance Practices. *Surveillance & Society* 19:1, 109–13.

Vaahensalo, Elina (2021) Samanlaista toiseuttamista, erilaisia toisia: Toiseuttavan verkkokeskustelun muodot anonyymeissä suomenkielisissä keskustelukulttuureissa. *Media & Viestintä* 44:3, 1–29. DOI: <https://doi.org/10.23983/mv.111507>

Waller, Isaac & Ashton Anderson (2021) Quantifying Social Organization and Political Polarization in Online Platforms. *Nature* 600:7888, 264–68.